

BROI.0007.38.2016

**Uchwała nr XVII/170/16
Rady Powiatu we Włocławku
z dnia 30 sierpnia 2016 r.**

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Włocławskim na lata 2016-2020.

Na podstawie art. 6 ust. 1 i ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390) oraz art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016 r., poz. 930) uchwała się, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie włocławskim na lata 2016-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 30 sierpnia 2016 r.

Przewodniczący Rady

Marek Jaskulski
Marek Jaskulski

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania przeciwdziałania przemocy, w tym również na rzecz pomocy sprawcom przemocy w rodzinie ujęte zostały w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Włocławskim, przyjętej Uchwałą Nr XII/118/15 Rady Powiatu we Włocławku z dnia 29 grudnia 2015 r. Programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie są integralnym elementem kompleksowych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy. Wcześniej działania podejmowane przez specjalistów kierowane były na udzielanie pomocy jej ofiarom. Okazały się one jednak niewystarczające, gdyż ważnym elementem pomocy rodzinom, w których występuje przemoc jest praca ze wszystkimi członkami, w tym również z osobami stosującymi przemoc. Przedłożony program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie wychodzi naprzeciw tym oczekiwaniom. Głównym celem programu jest powstrzymanie sprawców przed jej stosowaniem. Cel ten ma być osiągnięty poprzez zmianę postaw osób stosujących przemoc. Program kierowany jest do osób zamieszkujących na terenie powiatu włocławskiego. Środki na realizację programu zapewnia budżet państwa, zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz.U. z 2015 r., poz. 1390/.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady

Marek Jaskulski

Marek Jaskulski

**POWIATOWY PROGRAM
ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE
W POWIECIE WŁOCŁAWSKIM
NA LATA 2016 -2020**

Spis treści

Wstęp	2
I. Podstawy prawne	3
II. Diagnoza	4-7
III. Cele	8-9
IV. Realizacja programu	9
V. Adresaci programu	9-10
VI. Warunki uczestnictwa	10-11
VII. Miejsce realizacji	11
VIII. Realizatorzy programu	11-12
IX. Źródło finansowania	12
X. Monitoring i ewaluacja	12

Wstęp

Przemoc w rodzinie jest to przemoc w stosunku do osób bliskich. Najczęściej kierowana jest do osób zależnych i powszechnie rozumiana jako zespół zachowań atakujących, nadzorujących i kontrolujących, których celem jest zniewolenie drugiej osoby i wyeliminowanie jej suwerenności, podporządkowanie jej myśli i działań potrzebom i żądaniom sprawcy. Staje się ona zjawiskiem coraz bardziej powszechnym. Sprawcy przemocy na ogół starają się znajdować uzasadnienie dla aktów przemocy. Szczególnie dotyczy to negowania osobistej odpowiedzialności za wyrządzone krzywdy i obciążenie odpowiedzialnością ofiary. Postępowanie sprawców bywa również często wspierane przez czynniki kulturowe. Przemoc wobec kobiet i dzieci była akceptowana również obyczajowo.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz.U. z 2015 r., poz. 1390/ definiuje przemoc jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechania naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.

Polityka społeczna państwa ukierunkowana jest na podejmowanie szeroko pojmowanych działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy, a dzięki oferowanym narzędziom daje możliwość wspierania rodzin w dążeniu do ich harmonijnego rozwoju. Niezbędne są zatem działania skierowane zarówno do ofiar, jak i sprawców przemocy domowej.

Jednym z proponowanych działań mających na celu wsparcie rodzin uwikłanych w przemoc domową jest program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy. Program korekcyjno-edukacyjny realizowany będzie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku.

I. Podstawy prawne

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz.U. z 2015 r., poz. 1390/.
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 /Monitor Polski, Dziennik Urzędowy PR z dnia 9 czerwca 2014 r., poz. 445/.
3. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej /Dz.U. z 2016r., poz. 930/.
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne /Dz.U. Nr 50, poz.259/.

II. Diagnoza

Przemoc w rodzinie jest poważnym problemem społecznym. W domach rodzinnych występowała od zawsze, zazwyczaj za zamkniętymi drzwiami. Osoby doznające przemocy skrywają rozmiar doznawanej krzywdy. Bardzo często była również zjawiskiem marginalizowanym. Badanie zjawiska przemocy jest procesem trudnym, ze względu na wiele czynników zarówno kulturowych, jak i społecznych. Przełamywanie stereotypu dotyczącego przemocy wymaga podejmowania działań służb między innymi : przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku czy ośrodki pomocy społecznej. Przemoc w rodzinie na terenie powiatu włocławskiego jest nadal problemem wstydlwym i często skrywanym.

Tabela : Liczba Niebieskich Kart za lata 2014-2015, które wpłynęły do zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminach na terenie powiatu włocławskiego

Gmina		ROK	
		2014	2015
1.	Baruchowo	7	2
2.	Boniewo	5	3
3.	Brześć Kujawski	24	17
4.	Choceń	15	14
5.	Chodecz	11	10
6.	Fabianki	41	22
7.	Izbica Kujawska	12	14
8.	Miasto Kowal	9	7
9.	Gmina Kowal	16	11
10.	Lubanie	5	4
11.	Lubień Kujawski	15	9

12.	Lubraniec	14	4
13.	Włocławek	22	17
Ogółem		196	134

Do zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonujących na terenie Powiatu Włocławskiego w 2014 roku wpłynęło łącznie 196 Niebieskich Kart. Natomiast w 2015 roku widać wyraźny spadek Niebieskich Kart do 134. Zaznaczyć również należy, że z danych statystycznych uzyskanych z Komendy Miejskiej Policji we Włocławku dotyczących wszystkich Niebieskich Kart założonych łącznie w całym powiecie włocławskim i mieście Włocławek wynika, że nastąpił wyraźny spadek zakładanych Niebieskich Kart w roku 2015 w stosunku do 2014r. - z 762 do 576 Niebieskich Kart.

Z danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej wynika, że ofiarami przemocy w powiecie włocławskim są przede wszystkim kobiety, a następnie dzieci. Szczegółowe dane w tabeli.

Tabela : Liczba ofiar przemocy w rodzinie w poszczególnych gminach powiatu włocławskiego

Gmina		ROK					
		2014			2015		
		kobieta	mężczyzna	małoletnie dziecko	kobieta	mężczyzna	małoletnie dziecko
1.	Baruchowo	12	3	11	2	2	1
2.	Boniewo	3	2	2	2	1	5
3.	Brześć Kuj.	21	1	2	14	0	5
4.	Choceń	15	0	0	14	2	1
5.	Chodecz	10	0	1	12	0	0
6.	Fabianki	39	2	9	21	1	5
7.	Izbica Kuj.	12	1	16	11	2	22
8.	Miasto Kowal	8	1	0	6	1	0

9.	Gmina Kowal	20	6	16	17	7	10
10.	Lubanie	5	1	8	4	3	6
11.	Lubień Kuj.	15	0	10	8	1	6
12.	Lubraniec	12	0	1	0	4	0
13.	Włocławek	22	0	17	16	1	21
Ogółem		194	17	93	127	25	82

W związku z występowaniem przemocy w rodzinie ośrodki pomocy społecznej w 2014 r. udzieliły pomocy 139 rodzinom, natomiast w 2015 roku 104 rodzinom.

Głównymi sprawcami przemocy na terenie powiatu włocławskiego w latach 2014-2015 byli mężczyźni, niemniej jednak zdarzyło się również, że przemoc stosowały kobiety oraz w 1 przypadku małoletnie dziecko. Szczegółowe dane w tabeli.

Tabela : Liczba sprawców przemocy w poszczególnych gminach powiatu włocławskiego

Gmina		ROK					
		2014			2015		
		kobieta	mężczyzna	małoletnie dziecko	kobieta	mężczyzna	małoletnie dziecko
1.	Baruchowo	0	7	0	0	2	0
2.	Boniewo	0	5	0	0	3	0
3.	Brześć Kuj.	2	20	0	0	14	0
4.	Chocień	0	15	0	1	13	0
5.	Chodecz	1	10	0	0	10	0
6.	Fabianki	2	39	0	1	21	0
7.	Izbica Kuj.	0	11	1	1	14	0
8.	Miasto Kowal	0	9	0	1	6	0
9.	Gmina Kowal	0	16	0	0	11	0
10.	Lubanie	0	5	0	0	4	0

11.	Lubień Kuj.	0	15	0	1	8	0
12.	Lubraniec	0	12	0	0	4	0
13.	Włocławek	0	22	0	1	16	0
Ogółem		5	186	1	6	126	0

Z danych uzyskanych z Prokuratury Rejonowej we Włocławku wynika, że w 2014 r. liczba zarejestrowanych spraw dotyczących przemocy wyniosła 199, z czego 89 postępowań zakończono aktami oskarżenia. W 2015r. zarejestrowano natomiast 142 sprawy, z czego 32 postępowania zakończono aktami oskarżenia. Dane ilustruje tabela.

Tabela : Dane dotyczące przemocy w rodzinie

		ROK	
		2014	2015
1.	Liczba zarejestrowanych spraw dotyczących przemocy w rodzinie	199	142
2.	Liczba spraw dotyczących przemocy w rodzinie zakończonych aktami oskarżenia	89	32

Zaznaczyć również należy, że z informacji uzyskanych z Sądu Okręgowego we Włocławku oraz Sądu Rejonowego w Radziejowie wynika, że sąd nałożył na 25 osób obowiązek uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Jak wskazują powyższe dane przemoc w rodzinie na terenie powiatu włocławskiego nie jest zjawiskiem marginalnym. Realizacja programu dla sprawców przemocy w rodzinie na terenie naszego powiatu jest niezbędna do zwalczania tego zjawiska.

III. Cele

3.1. Cel ogólny

Głównym celem programu jest pomoc osobom stosującym przemoc w zaprzestaniu jej stosowania.

3.2. Cel ten będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe :

- 1) powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy,
- 2) rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie,
- 3) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy w rodzinie,
- 4) uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy,
- 5) zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- 6) zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy,
- 7) uzyskanie przez osoby stosujące przemoc w rodzinie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

3.3. Powyższe cele będą osiągnane poprzez prowadzenie działań diagnostycznych, edukacyjnych i poznawczych, które mają za zadanie :

- 1) uświadomienie sprawcy czym jest przemoc,
- 2) uzyskanie przez niego świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,
- 3) rozpoznanie przez niego sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,
- 4) opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użyciu siły i przemocy,

- 5) nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji,
- 6) naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych,
- 7) naukę umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć.

IV. Realizacja programu

Program korekcyjno-edukacyjny realizowany będzie maksymalnie w dwóch edycjach w roku kalendarzowym, w okresie od kwietnia do grudnia, w formie zajęć edukacyjnych w postaci :

- 1) spotkań indywidualnych,
- 2) sesji grupowych,
- 3) spotkania rodzinnego.

Zajęcia prowadzone będą w formie warsztatowej. Udział uczestników w programie jest bezpłatny. Program będzie prowadzony przez trenerów (kobieta i mężczyzna) posiadających uprawnienia, zgodnie z przywołanym wyżej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

V. Adresaci programu

5.1. Adresatami programu są pełnoletni sprawcy przemocy w rodzinie z powiatu włocławskiego. Warunkiem przyjęcia osoby do programu jest uznanie przez nią faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie.

5.2. Uczestnikami programu mogą być :

- 1) osoby samodzielnie zgłaszające się,
- 2) osoby kierowane przez sąd, skazane za przestępstwo przeciwko rodzinie ze stwierdzeniem sprawstwa przemocy, korzystające z warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności,
- 3) osoby kierowane przez organy ścigania objęte procedurą Niebieskiej Karty,
- 4) osoby zobowiązane przez inne organy, instytucje i organizacje.

5.3. Uczestnictwa w programie odmawia się :

- 1) chorym psychicznie,
- 2) osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków, którzy nie przeszli podstawowego cyklu terapii uzależnień,
- 3) nałogowym hazardzistom,
- 4) osobom, które nie są sprawcami przemocy domowej.

VI. Warunki uczestnictwa

6.1. Warunkiem uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym jest pomyślna kwalifikacja uczestnika dokonywana w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego, prowadzonego podczas spotkania indywidualnego, które jest pierwszym etapem realizacji programu.

6.2. Rozpoznanie indywidualnej sytuacji obejmuje :

- 1) rzeczywiste okoliczności skierowania do programu,
- 2) określenie czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc,
- 3) formy i okoliczności zachowań przemocowych,
- 4) aktualną sytuację rodzinną i zawodową,
- 5) cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej.

6.3. Przed przystąpieniem do II etapu programu uczestnicy podpisują kontrakt określający zasady uczestnictwa w programie. Kontrakt zawiera :

- 1) formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach wraz z określeniem sankcji za uchylenie się od udziału w programie,
- 2) zobowiązanie do powstrzymywania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- 3) zobowiązanie do powstrzymania od spożywania alkoholu i narkotyków,
- 4) zobowiązanie do bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania podczas uczestnictwa w zajęciach,
- 5) uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie.

6.4. Wobec osób, których uczestnictwo w programie związane jest z decyzją sądu, policji lub prokuratury stosuje się powiadomienie tych organów o :

- 1) przystąpieniu sprawcy do programu,
- 2) każdej sytuacji uchylenia się od udziału w programie,
- 3) zakończeniu uczestnictwa w programie.

6.5. Fakt uczestnictwa w programie osób dobrowolnie zgłaszających się jest objęty tajemnicą.

VII. Miejsce realizacji

Program realizowany będzie na terenie powiatu włocławskiego, z zastrzeżeniem, że zajęcia nie będą się odbywać w miejscu i czasie, w którym udziela się pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej.

VIII. Realizatorzy programu

Realizatorem programu jest powiat włocławski, w którego imieniu działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku, ul. Brzeska 15. Przy realizacji programu Centrum będzie współpracowało z następującymi

podmiotami:

- 1) ośrodkami pomocy społecznej,
- 2) Sądem,
- 3) kuratorami zawodowymi,
- 4) Policją,
- 5) rodzinami uczestników programu.

IX. Źródła finansowania

Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zadaniem administracji rządowej, a realizowana jest przez jednostki samorządu terytorialnego - powiaty. Środki na realizację programu zapewnia budżet państwa, zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz.U. z 2015 r., poz. 1390/. Planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu corocznie, a realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazywanych samorządowi powiatowemu z budżetu państwa na ten cel.

X. Monitoring i ewaluacja

Realizując program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie stosuje się system monitoringu zachowań uczestników w trakcie trwania programu i do 3 lat po jego zakończeniu. Monitoring i ewaluacja w przypadku osób, które do uczestnictwa w programie zobowiązał sąd dokonywana będzie poprzez nadzór kuratora, natomiast w przypadku osób, które uczestniczyć będą dobrowolnie w programie wizytację środowiska przeprowadzi pracownik socjalny. Z uczestnikami programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zostaną przeprowadzone ankiety ewaluacyjne zarówno na wstępie jak i końcowe. Wyniki badań z monitoringu i ewaluacji wykorzystane zostaną w pracy nad doskonaleniem technik oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Przewodniczący Rady

J. Jaskulski

Marek Jaskulski

